

Előfizetési árak:

Egy évre ..... 6 ftl — k.
Fél évre ..... 3 ftl — k.
Negyed évre ..... 1 ftl 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Hollány új Vajda nyomdája
hova a lap szellemi részét illető
kérdések, előfizetési pénzek
is küldendők.

SZENTESI LAP

POLITIKAI ÉS VEGETES TARTALMU KÖZLÖNY

Hirdetések árát

valamint nyiteltéri közlemények
kiadóhivatalunk méret aze
rint ólson számít.

Egyes példányok kaphatók:
nyomdánkban és Stark Nándor
könyvkereskedésében számon-
ként 5 krajczárért.
Kéziratok visszatartatnak

Megjelenik hetenként háromszor:
vasárnap, szerdán és pénteken
a kora reggeli órákban.

Felelős szerkesztő és lapfoglaló:
S I M A F E R E N C Z.

Lapunk megrendelhető:
a kiadóhivatalban és lapkihordóink
útján, kik az előfizetési pénzeket is felvelelik.

A vicinális utak.

Csongrád megye közútbizottsága ma tárgyalta a megyei vicinális országutak gondozásának tervezetét.

A művelt európai államok között Magyarország a legelmaradottabb közutak dolgában. S Magyarországon a legtöbb rossz és járhatlan út Csongrád megyében van.

Lapunk állandó **vegyesváltó** annak, hogy a megyei út-alap gondos felhasználásával igyekezzünk minden erőnkert arra fordítani, hogy útaink ott, ahol kell s amennyiben lehet műutakká alakíttassanak át. S ahol ez nem annyira égetően szükséges az utak homok és agyagolással tételesenek járhatóvá.

Mi tehát csak örülünk azon, ha nemcsak a főországutak, de a mellékutak is oly irányban vétetnek gondozás alá, hogy egyetlen vicinális út se maradjon elhanyagolt járhatlan állapotban.

Sajnos azonban, hogy dacára ezen álláspontunknak, a vicinális megyei utak jókarban tartása iránt tartott mai tanácskozás és megállapodás eredményeivel nem vagyunk megelégedve. Sz ellen a program ellen, melyet a bizottság a jövő célja és eszközei dolgában kimondott: már most felemeljük tiltakozó szavunkat.

Első kifogásunk, hogy a hozzájárulás arányai nem igazságosak; mert az uradalmak terhe — nem áll arányban a községkével. Erre majd legközelebb statisztikai adatokra támaszkodva fogunk visszatérni.

A másik fő és döntő indok, amiért a bizottság tervét feltétlen helytelenítjük: ez az, hogy a vicinális útgondozással kapcsolatban a vármegye egy egész hivatalnok sereget akar a megyei szolgálatba bevezetni.

Nem kevesebbről van szó, mint arról, hogy a megye most egyszerre szervezzen egy megyei mérnöki és három útbiztosítási állást.

Ha jól vagyunk értesülve, nem kevesebbről van szó, mint évi 5000 frtről, melyre ezen apparátus beállítása czimén szükség van.

Évi 5000 frttal utakat lehet homoklás és agyagolással előállítani.

Nem hivatalnok sereg, hanem jó utakra van szüksége a vármegyének. A pénz tehát erre kell fordítani s nem hivatalos állások szervezésére.

Hagyján, ha még azt mondaná a megye, hogy addig míg az utak ki nem lesznek építveapidíjasokat alkalmaznak, s azután, ha az utak készen vannak, azokat elbocsátom. De hogy végleges, soha le nem rázható terhet akasszunk a megye nyakába: olyan nincs.

S legkevésbé lehet ezt elfogadni most a közigazgatás államosítása előtt.

Hogy jó útaink legyenek, az nem partikuláris, hanem országos érdek.

Az államnak magának kell első ténye-

zőnek lenni abban, hogy a közlekedés mindenütt jó karba helyeztessék.

S ha egyebet nem ad az állam-a megyei utak jókarba helyezéséhez: a szükséges műszaki erőt tessék tőle követelni.

A fő és alispán urak itt legyenek követelők és erőszakosak s ne a nép jogainak megszorításában és terheinek szakadatlan növelésében.

Ebből a jókaratból nem kérünk!

Gazdák értekezlete. A csongrád megyei gazdasági egysületről indult ki a mozgalom, hogy a gazdák csak úgy, mint tavaly, egyértelmű megállapodásra jussanak az arató-részre nézve. — Ez ügyben egy szűkebb kör értekezlet már volt is és arra a megállapodásra jutottak, hogy husvét utáni vasárnapra egy gazda-gyűlést hívnak össze, ahol javasolni fogják, hogy az aratórész minimuma akként állapíttassék meg, mint a múlt évben. — Vagyis biztosíttassék minden részés, hogy bármely körülmény között a búzából 6, a tavasziakból pedig 2 métermázsza arató-részt kapjon. Természetesen [v. feltétel mellett a cséplést is tartozik végezni, a mellett a gép mellé a saját költségén egy napszámot adni. — Ahol a gazda a részesek mellé a csépléshez kénytelen külön munkakerőről is gondoskodni, ott a részesek 5 mm. búzát és 1 mm. tavaszit kapnak. Tisztán az aratásra felfogadott munkás kereseti minimuma pedig 4 métermázsza búzában javasoltatik megállapítani. Ez a feltétel olyan, amelylyel a munkások és a gazdák is meg lehetnek elégedve és hiszszük is, hogy az egybehívandó gazda-gyűlés ezt a javaslatot el fogja fogadni.

Szegény közigazgatás — rosz közigazgatás.

Budapest, 1899. márcz 23.

A magyar géntusz a maga bámulatos éles látásával már rég kijelölte a közigazgatás feladatát, mikor a közjót tűzte ki céljául. Hiszen igazgatni a magyar nép szerint annyit tesz, mint javítani, javíttatni, kiigazítani, kiegyengetni. Meg csodálatraméltóbb, hogy a magyar adminisztráció — (a latin jogok szerint „közszolgálat”) maig sem érte átök a román népek jobb közigazgatását: dacára annak, hogy a latin faj, a római polgar nem bírta még külön szóval sem kifejezni az igazság fogalmát, nem értette meg az igazság eseményét, — mint azt Duncker, a jeles jogbölcsész, esalodottan mondja, — hanem a „jog” fogalmával pótolta azt. Egy szójatekkel.

S még így is adminisztrációjuk ösztönse-rőlég követte az első konzulok nagy példait, fontos szellemök hazafias tényeit, a közjő szolgálatában. Csak mi nem akarunk abból az ázsiai felfogásból engedni, hogy közigazgatni annyi: mint uralkodni, holott közigazgatni annyi: mint a közügyeket javítani, jobbá tenni.

Mig sátrak alatt élt fajunk a Don vidékén, vagy az ősi haza földjén: akkor es ott időszerű volt az a világnézet, hogy a sátoralja népesség fő-

lött a sátorapák uralkodjanak. De ez ma túlhaladott álláspont, s ennél fogva a magyar közigazgatásnak is azt kell néznie, hogy minél több ember javát mozgítsák elő s megelhetősöket könnyebbé tegyék.

Ezt eredményeznék azok a javaslatok, amelyeket Budapest, N.-Várad és Arad és még más városok közönsége elé terjesztettek lelkes hazafiak: a városi gyógytárak, városi közjegyzői irodák, továbbá a városi zálogházak felállításra, és a város által letesítendő élet és tűz biztosítási intézet, vagy főügynökségek szervezése által s egyéb módon.

Mint előre lehetett látni, a városi képviselő-testületek a városnak, a jogiszemélynek érdeket nem látta sehol. Nem vették észre. Hisz az a „jogiszemély” csak egy forgalom amely nem tud kérni, kapacitálni, rimánkodni. Főleg akkor néma ha már kihalt a szivekből e fogalom eszménye. Azonban a zálogtulajdonosok, a gyógytárak, főtözsde bérlek és biztosítóársulatok vezér ügynökei eleven, élő személyek, akiknek van jó tüdejük, behizelgő, édes hangjuk, ha kérni kell. Vannak kiterjedt rokonságuk, atyafiságuk; vannak számos jó barátok, akik megmozgatnak minden követ annak az elvnek belbizonyítására, miszerint a városnak nem lehet érdeke, nem szabad egyes polgarok érdekei ellen harcot provokálni; mert egyesek jöletéből keletkezik a város vagyonsodása is. Ha pedig — így érvelnek tovább — a város is felállít egy gyógytárt, vagy egy zálogházat (ami még az utolsó polgarok is szabad) akkor tönkre mennek a jelenlegi zálogtulajdonosok, gyógyszereszek családjai s ez érzékeny vesztesség lesz a városnak stb.

Ép úgy beszélnek a kir. közjegyzők, tűzbiztosítási ügynökök is. S végre epen nem lehet csodálni, ha a közvelemény félrevezettetve a szavazásnál: a városnak, mint jogi személynek érdeke elbukik, a hússal és vérral bíró magán személyek érdekei előtt. Sőt azt is tapasztalhatjuk gyakran, hogy az ilyen győzelemhez elég a főkorifeusokat, a tekintélyeket meggyerni, s azoknak támogatását biztosítani: mert a szavazás nyilvános léven, a szegényebb sorsú, vagy a befolyásosabb egyénektől némileg függő emberek szavazata is meg van nyerve azok részére, akiknek érdekeiben a tekintélyek felszólalnak.

Ez így van Domszögön — így van Budapesten is. És így van mindenütt, ahol a szavazás nem történik titkosan azért, hogy mint a szavazó bírák az ítélethozatalnál, védve vannak a szavazó városatyák is a közgyőlési határozatok eredményének kihirdetésekor a vesztés, érdekelt fel bosszújától.

Azért tehát a messze jövőbe hiába tekintünk eredmények után, hiába fogjuk keresni a jó közigazgatást, a magyar városok fellendülését mindaddig, amig a városatyák függetlenségét nem fogjuk biztosítani a szavazásnál, vagyis mig nem tesszük általánosan kötelezővé a közjogi, közigazgatási ügyekben is a közgyőlési határozatok hozatalánál a titkos szavazást vagyongjoi és személyi kérdéseknél — mint a magánjogi ítéleteknél, az esküdtzsekeknél.

Eros meggyőződésemet volt, és beigazolódt, miszerint a telepítés kérdését meg kell előznie a magyar közigazgatás javításának, tisztításának.

Most is azt vallom — a függetlenségi politikánál meg kell előznie azt előbb az önkormányzat javításával — így lesz aztán ideje és helye kaput nyitni a magyar nemzeti politika eszméinek. Akkor talán arra is gondolhatunk, hogy a keleten maradt rokontörzseknék, mint helyet készítsünk itthon, mint azt összes Árpádokori királyaink, Hol-

lós Mátyás és Széchényi is tervezé s mint újban tudósaink egynemelője a nagyhorderejű eszméhez ismét és szerető gondossággal készíti elő a nemzetet. Igen, akkor gondolhatunk majd ezekre, ha eljő az idők telje és megérjük azt, hogy a mai ázsiai és germán közigazgatásunk európaivá, moderné és magyarrá fog átalakulni.

Azonban ma még erősebb meggyőződés, hogy amint a telepítési munkát a magyar közigazgatás reformjának kell megelőznie, épp úgy tisztában áll előttem az is, hogy: néhány semmitmondó paragrafus betoldása nem képez reformot. — Mert nem lesz addig jobb közigazgatásunk, míg a szavazó polgárokat nem fogja védeni a titkos szavazás palládiuma.

A szoczialisták, akik nem közigazgatási szakemberek, jámborül ajánlják az általános szavazati jogot. A magyar ellenzék egyik árnálata és a kormánypart a kinevezett tisztviselői kart; a másik ellenzékű párt a jelenleg divó s botrányosan kompromittált választási eljárást tartják a reform lényegének, holott mindezek csak lényegtelen részletek.

A jó közigazgatás művészet s e nagy, s e szép művészetnek titka a szavazó polgárok szuverén függetlensége: az, hogy a közigazgatási határozatok forrása a tisztá meggyőződés legyen.

Róma városának közigazgatását így jellemezte a történet, mikor úgy írta le a szavazó városatyákat: királyok gyülekezete... holott pár évezred múlva a köztáras jelenő városatyák szomorú látványt mutatnak, mint szavazó „gépek”, árczikkék.

Ha tehát a városok, mint a jogi személyek érdekei, rendszeren elbuknak a magánérdekek érdekeivel szemben s a a jelenlegi szavazati eljárás mellett nem is várható ezen gyakorlat megszünte: akkor nem csodálható, ha a városokban létező győztesértárok, zálogdíjletek, nagytőzsdék boldog tulajdonosai azt hiszik, hogy nyert ügyük van a jövőben is.

Pedig tévednek. Mert a városok érdekében megindított akció addig nem fog pihenni, amig célját nem éri el s be nem bizonyítja nekik is, hogy éppen a jó közigazgatás érdekében, tehát az ő érdekükben is szükséges e javaslatok elfogadása. Hiszen gazdagabb, teltebb városi pénztár jobban díjazhatja tisztikarát, mint a szegény városok üres pénztárá.

Már pedig üres kamarának bolond a gazdasszonya, mondja a helyes példabeszéd. És ha a közigazgatást javítani akarjuk, itt kell a purifikációt kezdeni. Az élekkamarák tisztogatásánál, a közterhek apasztásánál és a köztáras megosztásánál. — Aztán önként következik mindjárt a belső győztes, az erkölcsi purifikáció. Hiszen a jó, tiszta konyhárol jó, tiszta eledelék kerülnek ki; s már a kamara, konyha tisztogatásával megkezdettük a belső purifikáció munkáját is.

Dr. Hollósy István.

Városi közgyűlés.

Szentes város képviselőtestülete a folyó hó 27-én délelőtt 9 órkor a Kurozán-túli közgyűlési teremben rendes közgyűlést tart, melynek tárgysorozata a következő:

1. Polgármester bejelentése D. Mészáros Ferencz alkaptányi elhunyáról.
2. A rendőralkaptányi állásnak ideiglenesen leendő betöltése iránti intézkedés.
3. Polgármester előterjesztése Papp László közpénztárosnak fegyvergyakorlatra bevonulása idejére helyettesítés iránt. 2180/1899.
4. Az építkezési szabályrendelet bemutatása kapcsolatban az életbeléptetési intézkedések megtételével. 2406/1899.
5. Javaslat szabályrendelet alkotására önálló állategészségügyi körzetek alakítása iránt. 3080/1899.
6. A gyámpénztári tartalékalap kamatainak a tisztviselők fizetéspótlására leendő felhasználása iránt tanácsi előterjesztés. 644/1899.
7. A „Szentesi Kereskedők Egylete” nek

ajánlata a nagyvendéglő épületben lévő helyiség berbevetelére és e tárgyban a tanács határozata.

8. Polgár János kérelme az ev. ref. temető melletti gödrös területnek részére 6 évre leendő bérbeadása iránt s e tárgyban a gazdasági szakosztály javaslata. 3165/1899.

9. Vecseri János kérelme a sápi gát koronájának lehorodása iránt s e tárgyban a gazdasági szakosztály javaslata. 3190/1899.

10. Schleier István és társai kérelme napidíjak kiutalása iránt s e tárgyban a gazdasági szakosztály javaslata. 3191/1899.

11. Jámbor Nagy Lajos és társai kérelme szabadságidő engedélyezése iránt s e tárgyban a gazdasági szakosztály javaslata. 3189/1899.

12. Kálmán Ede pécsi szobrász kérelme pótdíj kiutalása iránt s e tárgyban a gazdasági szakosztály javaslata. 3188/1899.

13. A „Magyar Általános Takarékpénztár Részvénytársaság” kérelme a „Telefon-Hirmondó” hálózat kiépítésére előirányzott költségekhez való hozzájárulás iránt s e tárgyban gazdasági szakosztály javaslata.

14. Pénztárviszgalatokról jelentés. 2204. 2805/1899.

Törvényszéki tárgyalás.

Szerdán volt a szegedi kir. törvényszék előtt annak a két bűnpernek a tárgyalása, amelyet egyrészt Szathmáry Ede szentesi ügyvéd; másrészt pedig Siági Bálint és társai rágalmazás miatt indítottak Siaga Ferencz képviselő ellen.

A feljelentésekre, mint olvasóink még emlékeznek rá; az adott alkalmat, hogy midőn Sima 1896. szeptember 20-án a tápei választókerületben, ahol akkor képviselő volt, beszámolóját tartotta: Horgoson a kormánypart főkörfensai rendeletére négy-öt részeg ember minduntalan belekapcszkodott a Sima beszédjébe, Sima előbb kérte a hatóság jelenlevő közeget, hogy eszenesítse le a rakoncátlanokodókat; majd pedig mikor figyelmeztetése nem használt, keményen megtámadta a gyűlésen jelenlevő szolgabíró s szemére vetette, hogy a hatalom iránti falpnyalásban odáig megy, hogy erre való tekintettel még hivatalos kötelességét sem teljesíti, mert fél, hogy ez által elveszti a hatalom birtokosainak kegyét, akiknek talán inyére van, hogy Simát beszámolója megtartásában néhány részeg fráter megakadályozza.

Sima meglehetősen izgott állapotban mondta ezeket a szavakat s beszédje közben hevesen megtámadta az akkor még uralkodott rendszert s kijelentette, hogy a jelenlegi incidens is leginkább a főlzolabírók, az alispán és főispán s ezeknek fő-fő pátronusok; a helügyminiszternek a hitványaságát és szolgálalkúságát bizonyítja.

E miatt érezte magát sértve Siági Bálint szolgabíró, dr. Herglöz István főlzolabíró és dr. Csató Zsigmond csongrádmezei alispán s a törvényszékhez fordultak elégtételért.

A Szathmáry Ede féle feljelentés onnan eredt, hogy Sima a múlt évben, úgy a Szentesi Lapban, mint a szegedi ügyvédi kamaránál azzal vádolta Szathmáryt, hogy egyetemre soha sem járt, jogot nem végzett s hamisított végbizonyítvány alapján tette le az ügyvédi vizsgát.

Az ügyvédi kamara azonban támaszkodva a régi hmvásárhelyi törvényszéknek beszüntető határozatára; szintén felmentette Szathmáryt; mire ez rágalmazás miatt bepanaszolta Simát.

A szegedi törvényszék igen helyes és rendkívül fontos precedens alkotva, Simának rendkívül hatóságos védő beszédének meghallgatása után kimondotta, hogy Simának megengedni a bizonyítást s mindjárt el is fogadta dr. Hoffman Arthur védőnek azt az indítványát, hogy a törvényszék hivatalból megkeresi a budapesti kir. jogegyetemet és a debreczeni teológiai, a melyek hivatalosan igazolni, hogy Szathmári végzett-e egyetemet vagy nem, vagyis más szóval követett-e el Sima rágalmazást, vagy nem.

A tárgyalásnak ezen része volt az, amely leginkább érdekelte a szűfolasig megtelt karzat közönségét. Sima védője dr. Hoffman Arthur budapesti ügyvéd nagy jogi tudással és alapos érveléssel győzte meg a törvényszéket arról, hogy ha tények azok a vádak, amiket Sima Szathmári

ellen felhozott; akkor nem tekinthető végleges döntésnek sem a vasarhelyi törvényszék, sem a szegedi kir. törvényszék felmentő ítélete, mert ezeknek egyetlen indoka úgy szólván csak az elévülés volt. A vád pedig, ha büntetőjogi szempontból nem is, de társadalmi tekintetben még is fenn marad, még ha az elévült is.

Sima nagyhatású beszédében szintén kifejtette azokat az okokat, a melyek miatt ő neki mint Szentes város polgárának és képviselőjének a feljelentés beadása úgyszólván erkölcsi kötelessége volt. Mindkét beszéd rendkívül nagy hatással volt úgy a törvényszékre, mint a halgatóságra.

A tárgyalás lefolyását és az ítéletet a Szegedi Napló nyomán a következőkben ismertetjük:

Szerdán délelőtt tíz órkor kezdte meg a szegedi büntető törvényszék Sima Ferencz országos képviselő kétrédbeli ügyében a végtárgyalást. A törvényszék Pókay Elek bíró elnöke alatt Winckler István dr. és Kriston Péter bírákból állott. A közzvadt Mikovich Lajos dr. alügyész terjesztette elő, Sima Ferenczet Hoffman Arthur dr. budapesti ügyvéd védte. Jegyző: dr. Taschler József. Szathmáry Ede képviselőben Reiniger Jakab ügyvéd jelent meg.

A törvényszék mindjárt eleinte kimondja, hogy a két ügyet egyesíti. Pókay elnök ismerteteti a két ügyet. Sima Ferencz Horgoson, egy beszámoló alkalmával, a jelenlevő Siági Bálint szolgabírónak — a vád szerint — ezeket mondotta:

— Maga hitvány, pimasz, gazember! Hitvány a főlzolabírája, hitvány az alispánja, hitvány a minisztere!

Ebben becsületsértést látta Siági Bálint, Herglöz István dr. főlzolabíró és Csató Zsigmond csongrádmezei alispán és Sima ellen becsületsértés miatt följelentést tettek.

A másik ügy Szathmáry Ede szentesi ügyvédre vonatkozik. Ez rágalmazásért emelt vádat Sima ellen.

Először tárgyalják a becsületsértési pört.

Pókay elnök főlzólítja Csató alispánt, hogy nyilatkozzék, fentartja-e a vádat?

Csató Zsigmond alispán: A beszámolón jelen nem volt, csak a hivatalos jelentésekből vett tudomást az esetről. Sima úgy nyilatkozott, hogy bírtog a szolgabíró, az alispán és főispán. Fentartja panaszát.

Hoffmann védő: Kijelenti, hogy Sima nem gondolt az alispánra és a szolgabíróra, hanem általában a közigazgatásra, a rendszerre. Senkit sem akart sérteni Sima és kéri az alispánt, hogy ezek után fentartja-e a vádat?

Csató alispán: Figyelembe nem veheti e kijelentést és fentartja a vádat.

Herglöz István dr. főlzolabíró sérelmesnek tartja, hogy Sima ellene sértő kifejezéseket használt. Erről őt Siági szolgabíró értesítette, de nem tudja már, hogy mikor kapta a jelentést.

Siági Bálint nyug. főlzolabíró panasza az, hogy őt Sima becsületeben megtámadta azért, mert nem tudta az embereket rábírní, hogy ne kiabáljanak a képviselőre.

Mintán nem lehet megállapítani, mely napon értesült Herglöz Sima kijelentéséről — három hónap alatt u. i. elévül a becsületsértés — kéri az elnök a közzvadtól, tegyen előterjesztést.

Hoffmann védő szerint Herglöz és Siági nem tettek idejében feljelentést. Konstatálni kéri az elévülést.

Pókay elnök: Bűnvádi feljelentést tettek az ügyészhez Siági és Herglöz Csató útján, amiknek fölvolasását elrendeli.

Csak az a kérdés tárgya, mikor értesült Herglöz Sima kijelentéséről.

Az elnök fölfüggeszti az ügy tárgyalását, hogy Herglöz Dorosmára mehessen s ott megnézze az iktatóban, mikor jött tudomására az eset. Addig előveszik a másik ügyet.

Szathmáry Ede szentesi ügyvéd nincs jelen s így fölvassák a följelentést. Rágalmazás vétségé miatt kéri Sima vad alá helyezését. Felolvassák Sima följelentését Szathmári ellen a szegedi ügyvédi kamarához, melyben Sima a fegyelmi megindítását kérte.

Most Sima Ferenczet hallgatja ki az elnök.

— Hányszor volt büntetve?
— Párhaj vétségben négyszer, becsületsértés és sajtó útján elkövetett rágalmazás miatt kétszer.

— Mondja el védelmét.

Sima Ferenc: Tény, hogy 1896-ban Szathmáry Molnár András vadolta, hogy hamis végbizonnyítvány alapján nyerte el az ügyvédi oklevelet. Ő beszerezte azt az iratot, hogy Szathmáry sóha Pesten egyetemre nem járt és hogy Debreczenben volt theologian. Az ügyvédek egy zsűrin kérték, hogy mutassa föl Szathmáry ezt a bizonyítványt, amivel mindaddig adós maradt. Kéri hogy engedje meg a törvényszék a bizonyítást, s ha nem tud bizonyítani, egészen a fejvesztésig hajtsa meg magát az ítélet előtt. Kéri fölmentését.

Mikovich alügyész ellenzi a bizonyítást, mert a volt vásárhelyi törvényszék végérvényesen döntött már ez ügyben.

Hoffmann ügyvéd kéri a bizonyítást elrendelni.

A törvényszék visszavonul. Egy órai tanácskozás után a bizonyítást elrendeli.

Az ügyész semmisségi panaszt jelent be. A tárgyalást az elnök délután 3 óráig felfüggeszti, amikor a kitűzött időben újból összeül a törvényszék: Mikovich alügyész indítványozza, hogy a törvényszék rendelje el az ügy elnapolását s a másiktól való elkülönítést, továbbá Szathmárynak a legközelebbi tárgyalásra való beidézését.

Hoffmann ügyvéd bejegyezi, hogy Szathmáry megjelenjen s kéri az elhalasztást, továbbá a budapesti egyetem megkeresését, vajjon mikor jart ott Szathmáry?

Sima Ferenc kéri, hogy keressék meg a debreceni kollégiumot is.

A törvényszék határozathozatalra visszavonul. Hosszabb tanácskozás után elnapolja a végtárgyalást azzal, hogy ha nem jelen meg Szathmáry, azt úgy tekintik, mintha a vádtól elállana. Az előbb egyesített ügyeket most különválasztják. Megkeresi a törvényszék a budapesti egyetemet és a debreceni kollégiumot arra nézve, amit a védelem kért.

Most folytatják a délelőtt megkezdett becsületsértési ügy tárgyalását.

Herglöz kijelenti, hogy neki szeptember 23-án jött tudomására, hogy Sima a sértő kifejezést használta.

Pókay elnök: A törvényszékhez december 28-án juttatta a följelentést s így a három hó eltelt.

Hoffmann ügyvéd kéri az eljárás megszüntetését Sima ellen.

Mikovich alügyész: Nem látja fennforgónak az elévülést s kéri a tárgyalás megtartását.

A törvényszék ismét visszavonul s úgy határoz, hogy a bizonyítási eljárást folytatja. Az elévülésről később határoz.

Most kihallgatják a vádlottat.

Sima Ferenc: Csongrád megye és a dorosmai szolgabírósg 6t minden alkalommal üldözték. Soha kellemetlenséget nem szokott csinálni, ezt képviselői méltóságával össze nem egyezhetők találja. Horgoson néhány részeg ember, Burg Dénessel élén, zajt csinált. Jelen volt a rend fenntartása érdekében Siági Balint szolgabíró, jelenleg — nem tudom miért — Csongrád megye nyug. főszolgabírája. Ezek a főszolgabírák végigágoznak az összes polgári jogokon. Ő nem retten vissza a törvényszék előtt való megjelenéstől, ha egy erőszakoskodó szolgabírácska vádjáról van szó. Ő azt mondta Siági szolgabírónak:

— Ön egy tehetetlen, hitvány, gyáva fráter! Ebben a gazságban teng az állami kormányrendszer, és ilyen hitvány minden alispán, az öné is, minden főispán, az öné is, minden miniszter az öné is!

Ha holnap szóló kerül a hatalomra, neki szalutál a szolgabíró, a főszolgabíró, az alispán.

Burg Dénes gyógyserész szerint Sima azt mondta: »Hitvány, bitang, gazember!«

Winchler: Azt mondja, hogy ön érdektelen tanu, hiszen Sima ellen több feljelentést tett.

Burg Dénes: Ezt csak azután tette. Utóbb visszavonja vallomását azon részét, melyben arról beszélt, hogy Sima mit mondott.

Kovács István tanító azt is tudja, hogy Sima azt mondta a csendőrökre: »Bánffy kutyái.«

Kisfaludy Ferenc csendőrfőhadnagy szerint Sima azt mondta a főszolgabírónak: Hitvány, bakternek való!

Tomkó János tanító szerint Sima pribékek is nevezte többek közt Siágit.

Kozma József tanító szerint Bánffy kutyáinak mondta Sima a jelenlévő tisztviselőket.

Horváth Ferenc tanító minden kijelentéséhez a »talán« szót fűzi, ami nagy derűtlenséget kéltett s így vallomása lényegtelen volt.

Hoffmann ügyvéd tiltakozik az ellen, hogy a meg nem jelent tanúk vallomásai fölolvastassanak.

A törvényszék fölolvastatja Visontai Soma vallomását, aki egyes sértő szavakra emlékszik.

Hoffmann ügyvéd minden kihallgatott tanút érdekeltnak tart. Éppen azokat, akik Sima mellett voltak, nem idézték meg. Ezeknek, úgyszintén Visontainak beidézését kéri.

Sima Ferenc eláll újabb tanúk kihallgatásától.

A vagyon kimutatása körül heves jelenet támadt. Pókay elnök figyelmezteti a védő ügyvédet, hogy ne vádoljon senkit, mert rendbűntetéssel sújta.

Hoffmann ügyvéd: Kérem, tessék rendbűntetéssel sújtan!

Pókay elnök: Maradjon az ügyvéd úr a tisztesség korlátain belül.

Hoffmann ügyvéd: Tiltakozom az ellen, hogy magán- és védő-ügyvédi becsületemben az elnök úr megtámadjon.

Mikovich Lajos dr. kir. alügyész három rendbeli becsületsértés vétsége miatt kéri a vádlott elítélését. Csató alispán, Herglöz főszolgabíró és Siági szolgabíró elleni becsületsértésben kéri a vádlottat a bűnöst kimondani.

Hoffmann Arthur dr. védő beismeri, hogy védettje félbevált állapotban mondotta az állítólag sértő nyilatkozatot. Herglöz dr.-ral szemben semmi sértés nem volt Sima szándékában s különben is elévült az épp úgy, mint Siágié. Csató alispánt pedig éppen nem kívánta sérteni. Kéri a védettje felmentését.

Sima Ferenc: Egyéni becsületet sérteni sohasem akart és Siághoz nincs semmi köze. Tisztelet mindenkinek meggyőződését, de viszont ezt másoktól is követeli. Amit a rendszerről mondott, azt föntartja és bízik a törvényszék igazságszeretetében.

Ezek után visszavonult a törvényszék ítélethozatalra s rövid tanácskozás után a következő ítéletet hozta:

Sima Ferencet a Csató Zsigmond ellen elkövetett becsületsértés miatt 100 ft pénzbüntetésre ítéli a mely behajthatatlanság esetén tíz napi fogházra átváltoztatható. A Siági és Herglöz dr. ellen elkövetett becsületsértési ügyben elévülés miatt megszünteti az eljárást.

Sima Ferenc megnyugszik az ítéletben. A védő a fölmentésért, Siági, Herglöz és az ügyész az eljárás megszüntetése miatt fölébeznak.

Rablógyilkosság Cibakon.

Czibakháza községét borzasztó rablógyilkosság tartja igazgatóságán. Egy rabviselt ember az elvetemültséggel minden kigondolható kegyetlenségével megszáralt le két védtelen nőt, hogy az elrablott pénzt biztonságban higgye s ne kelljen félni az elárútatástól. Százötven forint az az összeg, ami miatt két ember életét oltotta ki a gyilkos. A pénznek még hasznát sem vette: már is utólerzte az igazságszolgáltatás kegyetlen keze s most a gyilkos már a törvényszék fogházában elmélkedhetik sorsa fölött s amelyből csak a bitó, vagy pedig a végtelenségig tartó örökös fogság vár reá.

Az eset részleteit a következőkben ismerteti a helyszínen künn járt tudósítók:

Czibere István tavaly szeptemberben, szabadtól ki a börtönből, ahol három évet töltött rablásért. A börtönből egyenesen Czibakra ment, ahol azelőtt is lakott s családjahe költözött. A rovtól multó ember megjelenését bizonyos félelemmal fogadta az egész község. S hogy a félelem alapos volt; mutatja azon körülmény, hogy Czibere fél évi otthon tartózkodása után a legborzasztóbb büntényt követte el. Néhány hónapig dolgozott, azonban ezt csakhamar meguntta s most, a télen és az egész őszön már munka nélkül lézengett s mintha csak alkalmat várt volna, hogy

valami gaztett árán juthasson pénzhez, nem igen mutatott semmi hajlandóságot arra, hogy kenyéretet után lásson.

Szombaton délután rettenetes terv fogamzott meg agyában, elhatározta, hogy rabolni, ölni megy s bármily áron is, de pénzt szerez.

Nagy Boldizsár czibakházi kereskedő, feleségével együtt elment a tiszaföldvári országos vásárra. A házban csak a cseléd, egy 16 esztendőös leány és a kereskedő két kis gyermeke maradt. A cseléd a két kis gyermekkel és az egyik szomszéd nyolcz éves kis leányával az egyik szobában játszadozott.

Czibere pedig a Nagykék lakását szemelte ki arra, hogy a kereskedő távollétében behatoljon és a pénzt elrabolja. Előre gondoskodott egy éles konyhakésről s el volt szánva, hogy ha kell: gyilkolás árán is megkeríti a kereskedő vagyonát.

Fényes nappal hatolt be a kerítésen át s be ment a szobába, ahol a pénzt gondolta s kevés kutatás után megtalált százötven forintot s éppen ki akart onsonni az udvarra. Utközben valami zajt idézett elő, mire a cseléd a szomszéd szobából kijött s benyitott abba a szobába, ahol a rabló tartózkodott. Czibere meglátva a leányt; gyorsan zsebébe nyúlt s a nélkül, hogy a leány csak menekülni is birt volna; holtan esett össze a halálos döfés alatt, amelyet Czibere ráért.

Még le sem csurgott a vér a gyilkos számról, már is egy másik ártatlan teremtés vére ontotta ki vele a rablógyilkos.

Mikor ugyanis a cselédleány a zőrejt halva kisetett a gyermekek mellől, az ott tartózkodó 8 éves kis leány is utána ment s éppen akkor ment a konyhán keresztül, mikor a gyilkos előbbi áldozatát letterítette. A gyilkos látva, hogy borzasztó tettenék még egy tanúja van; a gyenge kis leánynak rohant s egy erős kézzel kioltotta az ártatlan teremtés életét.

Szerencsére nem vette észre a másik szobában a két piczi gyermeket, mert az elvetemült ember talán még ezekben sem kegyelmezett volna.

Mikor mind a két leány haláláról meggyőződött, mintha mi sem történt volna, nyugodtan ment be a tiszaföldvári vásárra s kapát vett magának. Majd egyik ottani kereskedőhöz ment s huszonöt frntny tartozását kifizette.

Czibakon ez alatt hire futott a gyilkosságnak s mindenkinek egyszerre Czibere jutott eszébe. A csendőrök először fejezet alá vették lakását s nyomban értesítették a szentmártoni járásbírósgot a gyilkosságról. A szolnoki törvényszék azonnal a helyszínére küldte dr. Szapary József alügyészt és Tanczos Miklós aljarasbírot.

A csendőrök ez alatt elfogták az időközbe megérkezett Czibérét.

A gyilkos eleinte tagadta a szörnyő bűnt s mikor az egyik csendőr a véres kezét megpillantotta, azt kérdezte tőle.

— Hat ha nem maga a gyilkos, mitől véres hát a keze és a zsebkendője?

— A fiam elvágta a kezét és én kötöttem be a zsebkendővel s akkor lehetett véres a kezem is.

A csendőrök megvizsgálták a gyilkos kis gyermekét s annak tényleg be volt a keze kötve, azonban azon semmiféle vágásnak vagy sérülésnek semmi nyoma sem volt. A kis fiú bevallotta, hogy az ő keze nem fáj, hanem az apja kötötte be a kezét.

Ezzel tehát meg volt fogva a gyilkos.

Az elrablott pénzt azonban nem akarta elárúlni a gonosztevő, hanem azt mondta, hogy a pénzt a gyilkosság elkövetése után azonnal a Tiszába dobta.

A csendőrök látták, hogy egy megatalkodott bűnössel van dolguk s azonnal megvasálva, bezsallították a szolnoki kir. törvényszékhez.

A két ártatlan teremtést pedig, akiket az elvetemült gyilkos oly kegyetlenül lemészárolt, hatóságai rendeletré felboncolták s az egész község részvéte mellett temették el.

Helyi és vegyes hírek.

— **A becsület ára.** Két rendbeli vád miatt állt lapunk szerkesztője a szegedi törvényszék előtt f. hó 22-én. Nagyban készülték Sima ellenségei arra a tár-

gyalásra. A tárgyalás eredményét más helyen közöljük. Nem is saját tudósítónk tolla után, tehát nem igen színezzük a dolgot, csak azt említi ki e helyen, hogy milyen nagy volt a lelkesedés: most a két perben 6 hónapot kap Sima. Ez a legkevesebb; de ha isten úgy akarja: lehet egy év. Ez a minimum. Hiszen egy alispán, egy főszolgabíró, egy szolgabíró, egy ügyvéd becsületéről van szó. Különösen az utóbbi, az ügyvéd becsülete, kiről Sima azt állította, hogy hamis végbizonyítvánnyal jelentkezett az ügyvédi vizsgára. Milyen fölséges helyzet, hogy Simának ezt nem szabad bizonyítani. Egyszerűen törni kell neki, hogy bár igazat mondott: elítélik. Ez a kényelmes mulatság. No meg az alispán, az nem enged s a legszigorúbb büntetést kéri. A legszigorúbbat: egy évi fogházat. S a bíróság ítéli. Az alispán becsületének ára 100 frt. S az ügyvéd egy bizonyítvány, melyet neki be kell szerezni a budapesti jogegyetem Dékánjától, hol nem vészelt jogot. Az egyik olcsó, másik nagyon drága!

— **Új pályázat a helyettes anyakönyvvezetői állásra.** Annak idején megírtuk, hogy az üresedésben lévő helyettes anyakönyvvezetői állásra kik pályáztak és hogy a vármegye Kis Pált ajánlotta kinevezésre a miniszterumnál. — A miniszterium azonban nem nevezett ki senkit, hanem leírt a vármegyére, hogy újabb pályázatot hirdessen. Így a vármegye nemokára újabbán kiírja a pályázati hirdetményt.

— **Megszűnt az ex-lex állapot.** Csaknem három teljes hónap kellett ahhoz, hogy hr. Bánffy Dezső erőszakoskodása és alkotmánytörő politikája által megteremtett ex-lex állapot megszűnjék. Mig ez az állapot tartott, az állami adókat, kincstári illetékeket végrehajtás útján behajtani nem lehetett és így a végrehajtók összetett kézzel ültek. A publikum elég jól kitartott a törvénytelenég uralma alatt, mert legnagyobb része távoztartotta magát az adópénztártól. Nem félt, nem riadozott, hogy a pártját, vagy a sifonért elviszik adóért. Egyszóval nyugodtan alhatott minden adóhátralekos e három hónap alatt. Azonban, mint mindennek, úgy ennek a gyöngyvetlennek is vége szakadt a tegnapi napon. A kormányknak ugyanis megszavazta az országgyűlés az indemnitást, amelynek alapján most már joga van a hátralekos adózókat szűnyogtatni. — De nem is feleldezik meg erről. Még alig állott helyre a törvényes rend, már itt van a pénzügyigazgatóság rendelete, amelyben meghagyja az adóügyi tanácsoknak, hogy úgy az állami adókat, mint egyéb kincstári illetékeket most már irgalom és kegyelem nélkül hajtassa be. Az adóügyi tanácsnok ehhez képest figyelmezteti a közönséget, hogy a hátralekosokat 15 nap alatt beüzenni el ne mulasztja. Aki nem fizet, annak 15 nap múltán vendége lesz az adóvégrehajtó és felir minden felirhatót, csak a síró gyereket hagyja érintetlenül, azt tartsa az apja, ha tudja. — A végrehajtás fogantatása után következik az árverés, ami nem a legjobb csemege. — Ebből mi sem kérünk, de másnak sem kívánjuk, hogy azt ne gósztolja.

— **Az alkaptányi állásra** a vidékről is akadt egy jelentkező és pedig Kunszentmártonból. Bereczky Győzőnek hívják az illetőt és tudomásunk szerint jelenleg Kunszentmártonban adóügyi fogalmazó. Helyből még senki sem jelentkezett, de azt hisszük innen is akad egy-kettő. Eddig még jelöltje nincs sem a polgármesternek sem a főkapitánynak, se senkinek. Kombinációba ugyan már több egyén neve került, de hogy ki lesz helyettesítve, azt még nem tudhatja senki sem. Majd elvállik minden a hétfői városi közgyűlésen.

— **A gabonauzsora ellen.** A földművelésiügyi miniszter a gabonauzsora ellen a gazdasági egyesületekhez leiratot intézett, amelyben a következők foglaltatnak: „Némely vidéken oly ügynökök és helybeli üzérkedők működnek, kik a

kisebb gazdákat otthonukban keresik fel s azok tájékozatlanságát felhasználva, a termést gyakran előző aron előre megveszik, a megállapított vételár egy részét kifizetik s az előleg és a szállítandó termény értéke erejéig váltót vesznek, vagy a kiszáradt általa nem értett okiratot állítatnak ki. Ezek az üzelmek igen sok keserűség okai, sőt nem ritka esetben egyes kiszáradt tönkrejutását is eredményezik. Ezen visszaélések megatolása czéljából kívánatosnak tartom, hogy az egyesület a rendelkezésére álló eszközökkel az érdekkörébe tartozó gazdaközönség figyelmét e visszaélésekre hívja fel, világoztassa fel azt az ügyleteknél használt szokásos és ismert fogásokról s figyelmeztesse az érdekelteket arra, hogy ha a vételügylet az uszorakölcsön elpalástolására használtatik fel, az uszora vétsége miatt a kir. bíróságnál feljelentést tegyenek. Egyben figyelmébe ajánlom az egyesületeknek, hogy az 1883. évi XXV. t.-cz. 10. §-a szerint a közigazgatási-bizottság felterjesztésre az igazságügyminiszter elrendelheti, hogy az uszoravétség miatt az eljárás hivatalból indíttassék meg. Ha tehát valamely vidéken az uszoravétség gyakori elkövetésének jelenségei mutatkoznak, helyesen fog az egyesület eljárni, ha a közigazgatási-bizottságnál kezdeményező lépést tesz az igazságügyminiszter úr intézkedésének kikérése iránt.”

— **Műkedvelői előadás.** A szentesi iparos ifjak önképző köre nagyban készül husvét vasárnapjára. Az ifjak kebeleiből alakult műkedvelők ugyanis akkor tartják meg a városi színház termében az előadást, a melyet a multkor már általános tetszés mellett produkáltak. Színe kerül közkívánatra ugyancsak a „Cserebogár”, 5 felvonásos, énekes népszimfó. A jegyek ez előadásra már most jeyezhetők Rácz Zsigmond r. b. elnöknel.

— **Talált tárgy.** A rendőrkapitányságnál két darab talált tárgy van és pedig egy pecsétnyomó, meg egy betegséglezőz egyleti könyv. Az előbbin Biki Nagy Sándor neve olvasható, az utóbbin pedig Csák Sándor. Mindkét tárgy kellő igazolás után átvehető a rendőrségnél.

Irodalom.

A „Kneipp Újság” második száma meg az első számmal is dűsbab érdekesebb tartalommal jelent meg és pedig ezúttal már képekkel illusztrálva. Az idegesség, ideggyengeség és az almatlanság gyógyításáról szóló cikkek megérdemlik, hogy azokat mindenki elolvassa. Az Országos Magyar Kneipp-Egyesület kiváló szolgálatot tett a közegészségügynek azáltal, hogy ezt a kitűnően szerkesztett lapot megindította. A közönség pedig jól teszi, ha azt járátja, mert abból igen sok hasznos dolgot tanulhat. Előfizetési ára negyedévre 1 frt. Megrendelhető a „Kneipp Újság” Budapest X., Fűzér útcza 19. szám alatt.

Magyar Képek czimen a fővárosban egy élénk és minden tekintetben irodalmi és művészeti színvonalon álló képes szépirodalmi hetilap indult meg, mely rövid fennállása óta már is igen nagy elterjedtségnek örvend. Ezen páratlan sikernek oka az, hogy eredeti (és nem külföldi lapokból átvett) képei és közleményei mind a legelőkelőbb magyar iroktól és művészektől kerülnek ki s ennek dacára előfizetési ára negyedévenként csak 1 forint. Legutóbbi számában is találunk a rendes Irodalmi és művészeti, Hadsereg, Közigazgatás, a Hét története, Képtalány stb. rovatok mellett regényeket, novellát, verseket s ismeretterjesztő cikkeket Vértessy Arnold, Endrődy Sándor, Zemplény Árpád, Szentirmay Elemér, Battlay Geyza stb. tollából s gyönyörű képeket Horovitztól és Cserna Károlytól.

Felhívjuk olvasóink figyelmét e kitűnően szerkesztett vállalatra. Kiadóhivatala Budapestben, VIII. Maria-útcza 56. szám alatt van.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokonok, jóbarátok és ismerősök, kik felejtethen hű nóm temetésén jelenlétükkel részvétüket nyilvánították, fajdalmas szívemből eredő köszönetet mondok.

Ifj. Varga Imre.

Szentes, 1899. Nyomatott Hollósy és Vajda könyvnyomdájában.

Szerkesztői üzente.

K. F. Forduljon panaszával az ügyvédi kamarához. Ami azt illeti, hogy panaszát díjtalanul felvesszük-e?, erre azt feleljük, hogy igen. Lapunk e tekintetben mindenkinek rendelkezésére áll!

Meghívó.

3-2

A Szentesi Gazdasági Gözmalom Részvénytársaság f. hó 31-én, d. u.

2 óraker, a malom-irodában

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a társaság tagjai ezennel meghívatnak.

Szentes, 1899. márcz. 21.

Tanczik József,
igazgató.

T á r g y a k :

1. Neumann Jónás felügyelőbizottsági elnök, Rűsz Molnár Ferenc és Gólya Sándor igazgatósági tagoknak állásukról való lemondása és a megüresedett állásoknak választás útján való betöltése.

2. Igazgatósági jelentés és javaslat az iránt, hogy Burg Dénes által a társaság ellen tett feljelentés folytán a vizsgáló bíró által elvitt könyvek és iratok hiányában mily intézkedés tétessék, hogy a társaság ügyeit zavartalanul intézhesse.

Hirdetmény.

A város tulajdonát levő, úgynevezett „**Delelő-esárda**” a f. évi ápril hó 1-től 1901. évi december hó 31-ig terjedő időre a f. évi **márczius hó 27-én** d. e. 9 óraker megtartandó nyilvános árverésen haszonbérbe ki fog adatni.

Kikiállítási ár évenkénti 500 frt, mely összegnek 10⁰/₁₀₀-át, 50 frtot tartoznak árverezni kívánók az árverés megkezdése alkalmával alólírott kezéhez készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban letenni, s ezen összeg az első felévi bérösszegbe betudandó.

A bérleti feltételek alólírott hivatalában a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Utó-ajánlat nem fogadtatik el.

Szentes, 1899. márczius 18.

Novobáczky Győző,
gazd. tanácsnok.

3-3

1443 1899. szám.

Hivatalos hirdetmény.

A szegedi m. kir. pénzügyigazgatóság 37/16n. 1899. szám alatt kibocsájtott rendelete alapján értesitem Szentes város adózó közönségét, miszerint az 1899. I. t.-cz. rendelkezése szerint az állami adók és a közadók módjára fizetendő tartozások végrehajtás útján való behajtásának akadálya megszűnt.

Felhívom ennél fogva Szentes város adózó közönségét, hogy adó- és illeték tartozását jelen hirdetmény kibocsátásától számított 15 nap alatt nnnál is inkább fizessék le, mivel ellen esetben az 1883. XLIV. t.-cz. 55 és következő §-ai értelmében kényszer végrehajtás útján fog behajtani.

Szentes. 1899. márczius 23.

Nagy József,
a. u. tanácsnok.